

4. UNDP Ukraine. Responsible Business Conduct in Ukraine. 2023. URL: <https://www.undp.org/> (accessed: 03.11.2025).
5. Carroll A. The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders. Business Horizons, 1991. URL: <https://www.researchgate.net/> (accessed: 03.11.2025).
6. ISO 26000:2010. Guidance on Social Responsibility. International Organization for Standardization, Geneva, 2010. URL: <https://www.iso.org/> (accessed: 03.11.2025).
7. World Bank. Sustainability and Social Responsibility in Emerging Markets. Washington, 2021. URL: <https://documents1.worldbank.org/> (accessed: 03.11.2025).

DOI 10.70286/ISU-12.11.2025.003

COMPLEMENTARITY OF INNOVATION AND INFORMATION TRANSFORMATIONS OF THE NATIONAL ECONOMY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UKRAINE

Sydorov Oleksandr

Candidate of Economic Sciences,
Dnipro State University of Internal Affairs of Ukraine
Dnipro, Ukraine

КОМПЛЕМЕНТАРНІСТЬ ІННОВАЦІЙНО- ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Сидоров О.А.

кандидат економічних наук, доцент
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3923-6611>
Кафедра соціально-економічних дисциплін
Дніпровський державний університет внутрішніх справ, Україна

У сучасних умовах глобальних викликів та внутрішніх і зовнішніх загроз орієнтація держави на сталий розвиток, є пріоритетом для більшості країн світу, а для України ця мета стає особливо важливою з урахуванням воєнної агресії росії та знищення певної частини її інфраструктури, що є можливим завдяки впровадженню в національну економіку прогресивних інноваційно-інформаційних змін.

Інновації сприяють економічному зростанню, покращенню якості життя, створюють. В той же час новітні інформаційні технології здатні забезпечити

швидкій обмін знаннями і інформацій, прозорість процесів та управлінських рішень, аналітику даних у економічній, соціальній та екологічній сферах [1,2,4].

Тому саме компліментарність, яка представляє собою взаємодію, коли два явища не просто співіснують, а підсилюють результативність одне одного є головним драйвером сталого розвитку національної економіки.

У контексті інноваційно-інформаційних змін та сталого розвитку це означає, що прогрес в одній сфері за рахунок синергетичного ефекту сприяє досягненню результатів в іншій [3].

Доведення комплементарності інноваційно-інформаційних змін та сталого розвитку в Україні можна здійснити через системний моніторинг та аналіз зміни індикаторів Цілей сталого розвитку (ЦСР).

Аналізуючи цілі сталого розвитку та їхні індикатори [5], які відображають інноваційно-інформаційні зміни в Україні за період 2020-2024 роки, необхідно виокремити кілька ЦСР, де ці зміни є найбільш відчутними. Важливо зазначити, що інновації та інформатизація є наскрізними аспектами, що мають вплив на досягнення багатьох цілей сталого розвитку. Найбільш прямо інноваційно-інформаційні зміни відображаються в ЦСР 9 (Промисловість, інновації та інфраструктура) та ЦСР 8 (Гідна праця та економічне зростання), а також мають значний вплив на ЦСР 4 (Якісна освіта), ЦСР 3 (Міцне здоров'я), та ЦСР 7 (Доступна та чиста енергія), ЦСР 11 (Сталий розвиток міст та громад), ЦСР 16 (Мир, справедливість та ефективні інститути), ЦСР 17 (Партнерство заради сталого розвитку). З наведених цілей одні є акселераторами перетворень (це цілі 4, 8, 9 та 16), а інші - вимірниками якості цих перетворень (це цілі – 3, 7, 11, 17) саме за рахунок інноваційно-інформаційних змін.

Інноваційно-інформаційні зміни можна прослідкувати на основі визначених індикаторів у цілях сталого розвитку. Слід зазначити, що у кожній сфері є практичне спрямування інноваційно-інформаційних змін, свої акселератори і показники якості, що дає можливість визначати дієвість взаємного впливу.

Розглянемо, як інноваційно-інформаційні зміни впливають на конкретні ЦСР, демонструючи їхню комплементарність:

ЦСР 4: Якісна освіта. За цією ціллю основний вплив інноваційно-інформаційні зміни мають через здійснення дистанційного навчання, використання онлайн-платформ), інтерактивних освітніх додатків та цифрових бібліотек. Безпосередньо компліментарність проявляється через інформатизацію (доступ до інтернету, цифрових пристроїв), що уможливорює використання інноваційних методів викладання та навчання, забезпечуючи безперервність освітнього процесу та доступ до знань для всіх, незалежно від місцезнаходження.

ЦСР 7: Доступна та чиста енергія. Вплив прослідковується через розвиток "розумних" енергомереж (Smart Grids), систем моніторингу споживання енергії, інноваційні технології відновлюваної енергетики (сонячні панелі, вітрові турбіни, акумулятори). Комплементарність проявляється у прийнятті інноваційних рішень щодо відновлювальних джерел енергії та енергозбереженні, посилюються інформатизацією (IoT-сенсори, Big Data

аналітика для оптимізації розподілу та споживання енергії), що забезпечує стабільність енергосистеми та ефективне використання "зелених" джерел.

ЦСР 9: Промисловість, інновації та інфраструктура. Цифровізація виробничих процесів (Індустрія 4.0), розвиток широкосмугового інтернету, поява інноваційних технологічних хабів. Інформатизація створює необхідну інфраструктуру (оптоволоконні мережі, 5G), яка є основою для інновацій у промисловості, транспорті та логістиці, підвищуючи їхню ефективність, безпеку та стійкість.

ЦСР 11: Сталі міста та громади. Вплив інноваційно-інформаційних змін Концепція "розумних міст", системи "розумного" управління транспортом, відходами, освітленням, інтеграція цифрових сервісів для громадян. Комплементарність: Інформатизація (сенсори, ІТ-платформи) надає дані для інноваційних рішень (алгоритми оптимізації, предиктивна аналітика), що дозволяє створювати ефективні, екологічно чисті та комфортні міські середовища.

ЦСР 16: Мир, справедливість та ефективні інститути. Вплив через Електронне урядування ("Дія" в Україні), системи прозорих закупівель (ProZorro), відкриті дані, кібербезпека. Комплементарність: Інформатизація через цифрові платформи забезпечує інноваційні підходи до взаємодії держави та громадянина, підвищуючи прозорість, підзвітність та доступність державних послуг, що зміцнює довіру та ефективність інститутів.

ЦСР 17: Партнерство задля досягнення цілей. Вплив: Платформи для обміну знаннями та даними, дистанційні конференції та вебінари, цифрові інструменти для управління міжнародною допомогою та проектами. Комплементарність: Інформатизація (інструменти комунікації, платформи для спільної роботи) є незамінною для формування та підтримки інноваційних глобальних та національних партнерств, що є основою для мобілізації ресурсів, обміну технологіями та нарощування потенціалу для досягнення ЦСР.

Отже з метою формування ефективної державної, освітньої, наукової та екологічної політики обґрунтовано необхідність визначення комплементарності інноваційних та інформаційних змін національної економіки та орієнтації на сталий розвиток.

Список використаних джерел

1. Комплементарність інформаційно-цифрових і соціально-економічних перетворень як умова стабільного розвитку суспільства : монографія / [В. М. Геєць та ін. ; за ред. А. А. Гриценка] ; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". - Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2021. 399 с.
2. Тютюнникова С. В., Бервено О. В. Модернізація та децентралізація економічного розвитку: суперечності та комплементарність взаємодії. Економічна теорія та право. 2022. № 2 (49). С. 28–47. DOI: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2022-49-2-28>.

3. Філяк М., Аредов В. Сталий розвиток як соціально-економічна модель «виграш-виграш»: контексти окремих країн та рекомендації для України. Mechanism of an Economic Regulation, 2.(104), С. 61-65. <https://doi.org/10.32782/mer.2024.104.08> (дата звернення: 04.10.2025)
4. Ліпич Л. Г., Хілуха О. А., Кушнір М. А., Кошовий Б.П. Комплементарність концепції економіки сталого розвитку та «зеленої економіки». Академічні Візії. 2023. Вип. 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7952048> (дата звернення: 01.10.2025...)
5. Національна платформа звітування за ЦСР. Державна служба статистики України (відкрита платформа ЦСР). URL: <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/> (дата звернення: 21.10.2025..)

ОГЛЯД ІНСТРУМЕНТІВ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Павлюк Тетяна

кандидат економічних наук, доцент

Палько Юрій

здобувач вищої освіти

Вінницький торговельно-економічний інститут

Державного торговельно-економічного університету, Україна

Анотація. У статті здійснено огляд ключових інструментів підтримки бізнесу, які були запроваджені на державному, муніципальному та міжнародному рівнях в Україні в період дії воєнного стану. Розглянуто програми грантів, пільгового кредитування, цифрові платформи, а також роль місцевої влади й донорських організацій у зміцненні економічної стійкості міст. Особливу увагу приділено практичним прикладам з українських міст, таким як Вінниця, Львів і Дніпро, де підтримка бізнесу стала частиною стратегічного реагування на кризу. Автори також аналізують бар'єри, що заважають ефективному використанню цих інструментів і пропонують рекомендації щодо покращення бізнес-клімату в умовах відновлення.

Ключові слова: воєнний стан, підтримка бізнесу, бізнес-середовище, муніципальні ініціативи, гранти, інструменти розвитку бізнесу.

Актуальність. Воєнний стан, запроваджений в Україні у зв'язку з повномасштабною агресією, суттєво змінив умови функціонування бізнесу, особливо в міському середовищі. Підприємства зіткнулися з ризиками втрати активів, скороченням попиту, порушенням логістичних ланцюгів та нестачею кадрів. У таких умовах роль державних, муніципальних та міжнародних інструментів підтримки бізнесу набуває критичного значення. Вивчення та систематизація цих механізмів дозволяє оцінити ефективність антикризових заходів, а також сформулювати рекомендації щодо покращення бізнес-клімату в містах України.